

Hodnocení bakalářské práce Terezy Brožové Tři podoby Otčenáškovy novely.

Před vlastním započítím práce na bakalářském úkolu musela studentka absolvovat jakési vlastní „intermediální samostudium“, v jehož rámci zvládla prostudovat základní dostupné texty filmové „přípravky“, tj. publikace M. Mravcové, N. Macurové a P. Mareše, L. Doležela, sborník angloamerických filmových studií i příslušné studie P. A. Bílka (lze pouze litovat, že neexistuje jiná než Ržouckova „monografie“) a kontaktovala navíc i syna Jana Otčenáška, mj. autora scénáře k třetí analyzované (televizní) „podobě“, s nímž některé konkrétní otázky a problémy s prací spojené konzultovala.


Po úvodní pasáži věnované problematice odlišného „čtení“ a „překladu“ verbálního textu do znakového systému audiovizuálního (cca čtvrtina práce) je analyzován text Otčenáškovy novely, nutno říci, že analyzován jinak než obvyklým „středoškolským“ způsobem: zasvěceně je text vsunut do dobového kulturně politického kontextu, složky struktury textu - téma, postavy, prostředí, kompozice, motivy, jazyk - nejen pojmenovány, ale obohaceny o cenné autorčiny pokusy o jejich dešifrování, intenzivně hledán jejich hlubší smysl.

Za „srdce“ celé práce lze označit třetí kapitolu, během níž dochází ke komparaci všech tří podob, tj. literární předlohy z r. 1958, mnoha cenami ozdobeného Weissova filmu z r. 1959 (scénář na psal autor novely) a televizní inscenace z r. 1997 (r.: K. Smyczek dle scénáře Otčenáškovy syna - pod pseudonymem P. Zikmund); vzhledem k precizní analýze inspirující předlohy a perfektnímu zvládnutí příslušné terminologie už si mohla autorka nad dalšími dvěma podobami „překládaného“ textu dovolit „jenom“ přemýšlet o důvodech i následcích změn či úprav, jež oproti původnímu étericky čistému tvaru Otčenáškovy novely režiséři coby „koncoví tvůrci“ produktů provedli – a nešlo o změny nenápadné: záměna postav (otec – matka, Kubiasová – Rejsek), posunutí významu role některých z nich (Vojta), změna jmen (Ester - Hanka – Ester!), přesuny dialogů z jedné postavy na postavu jinou, zásahy přímo do děje příběhu (seznámení u Otčenáška a totéž ve Weissově filmu), věk hrdinů, prostředí (exteriér u Weisse, interiér u Smyczka). A za (nejen) těmito změnami se odehrává hlavní „téma“ této práce: postihnout nejen důvody, příčiny těchto změn (jistě nejednou subjektivní a zakódovány v režisérově nitru, a tedy „neodhalitelné“), ale též možné změněné vyznění jednotlivých pasáží nebo snad i celého příběhu (?) a jeho vý-

sledného dopadu, dílčí otázky, jež si výrazně empatická autorka kladla a odpovědi na mnohé z nich nezískala ani u syna autora literární předlohy. V práci samozřejmě nešlo o „usvědčování“ tvůrců (režisérů zejména) z jinakosti a z většího či menšího „uchýlení se“ od původního tvaru, ale především o to zjistit, jakými prostředky, jakými způsoby, mohou prvotní „průzračné“ sdělení přečíst a realizovat, tj. předložit recipientům, tvůrci různých generací, různých životních osudů v kontextu zcela odlišných desetiletí; výpověď všech je nesporně diktována a podmíněna mnoha subjektivními okolnostmi plus mnoha dalšími nezjistitelnými faktory, to podstatné bylo ale zastavit se nad takto bohatým a rozličným materiálem a nad tak odlišnými interpretacemi a vyjít odtud k úvaze o možnostech, jež jednotlivá média (knižní publikace, film, televizní prostředí) nabízejí nebo k nimž mohou dopět při interpretaci uměleckého projevu vyjádřeného v tradičním znakovém systému verbálním. A případně s jakým výsledkem.

Téma práce je precizně, kultivovaně zvládnuto, práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat jako výbornou.

V Plzni 24. 5. 2018



Jiří Staněk

vedoucí práce